

RICARD DURAN BARGALLÓ (1916—1986)

La Fundació Bosch i Cardellach presenta aquesta exposició amb l'objectiu de donar a conèixer l'obra artística, però també documental, d'un sabadellenc que va retratar amb un tarannà personal el món que l'envoltava.

Ricard Duran és un exemple clar d'aquells fotògrafs amateurs del segle passat que van aconseguir captar instants de la quotidianitat amb un estil molt propi. Les seves fotografies són un testimoni del domini i l'expressivitat que ell aconseguia amb la utilització de la llum, l'enquadrament o la composició. La sobrietat i l'austeritat de les composicions ens mostren la influència que el moviment de La Nova Objectivitat va tenir sobre la seva obra.

Des de ben jove, Ricard Duran va demostrar una marcada vocació artística. Va començar interessant-se per la pintura i després per la fotografia i el cinema, un interès que ja a l'any 1934 el va portar a participar com a actor i encarregat de la fotografia a la pel·lícula "Qui és Marlin" rodada en 9,5 mm., per un grup d'amics que van crear una productora cinematogràfica a Sabadell: "Amics del Cinema Films" (la Filmoteca de Barcelona conserva dues còpies d'aquesta cinta), que en paraules del prestigiós historiador del cinema, Joaquim Romaguera, és un exemple: "...del tipus de Cinema lliure, independent i amateur que comencen a fer...i en el que es poden veure escenes emparentades amb les avantguardes de la Unió Soviètica, Itàlia i França i amb pluriartistes com Deschamps, Léger i Vértov...i una intuïció del que ha de ser en cine...". Però és la fotografia la que recull tota la plenitud de les seves idees, plantejaments i dots artístiques, i va ser en ella, on va trobar el seu mitjà artístic d'expressió definitiu.

Tot i que la seva activitat professional va transcórrer en el sector del tèxtil, on va arribar a gerent d'una empresa important, sempre va ser un membre

actiu de l'associacionisme fotogràfic català, que en aquests anys, està en la seva època daurada: com per exemple, de l'Agrupació fotogràfica de Catalunya, del Càmera Club de Sabadell (en fou un dels socis fundadors), de la Federación Española de Arte Fotográfico i de la Fédération Internationale de l'Art Photographique (FIAP).

Va participar en nombrosos concursos (com a concursant o com a membre de diversos jurats), galeries, certàmens i exposicions tant nacionals com internacionals, essent premiat, en moltes ocasions, per la qualitat de les seves obres. Així, el 31 d'agost de l'any 1960 a Berna, va rebre el guardó de "Artiste FIAP (AFIAP) per la seva obra *Music de la Navy*.

"...En hommage à ses efforts, à ses travaux, à sa technique dans le domaine de l'Art Photographique et en reconnaissance pour les services éminents qu'il a rendus à la cause de la Photographie".

ORGANITZA

Fundació Bosch i Cardellach

FOTOGRAFIES

Ricard Duran Bargalló

PREPARACIÓ I MUNTATGE

Laura Vicens Najarro

Maria Marín Gelabert

Martina Moirón Romero

COORDINACIÓ

Laura Vicens Najarro

TEXTOS

Ricard Duran i Pineda

Eduard Bertran Coppini

FUNDACIÓ BOSCH I CARDELLACH

Amb el suport de:

Al Museu Nacional d'Art de Catalunya es conserva una còpia d'aquesta fotografia.

Aquest nomenament d'artista de la FIAP fou la culminació de tota la seva dedicació i de la seva obra fotogràfica i crec que aquestes paraules escrites en el títol de nomenament, resumeixen i expliquen perfectament la seva actitud vers la fotografia.

L'interès de Ricard Duran per la fotografia abraçava tot el procés, des de la presa de les imatges fins al revelat i la presentació final, i tots els formats, des de les plaques de vidre fins a la pel·lícula de 6x6 i pas universal, tant en blanc i negre com en color.

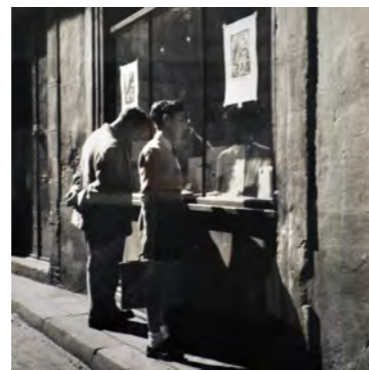
El seu treball artístic sempre va ésser absolutament amateur i representa la transició entre dues èpoques d'aquest art, deixa una empremta indeleble i marca el camí de la modernitat pel desenvolupament fotogràfic del nostre país. Normalment pel treball més reflexiu utilitzava una càmera de mig format: Rolleiflex o Hasselblad. Per atrapar l'instant de la vida que passava davant els seus ulls n'utilitzava una de pas universal: la Leica.

La seva obra té un doble vessant: el gran interès documental i el seu estil propi, en el que és important l'anàlisi visual del món que l'envoltava, que l'artista transformava utilitzant amb precisió tots els elements del llenguatge fotogràfic, en estudis de volum, llum i textures d'una realitat sòbria i austera que el situen a les acaballes de la Nova Objectivitat (moviment sorgit a Alemanya a principis dels anys 20, com a reacció enfront de l'Expressionisme). Amb una anàlisi formal de l'entorn a través d'una acurada composició de volums i el tractament subtil de la llum que mostra el contrast de textures, aboca a l'espectador a una realitat sòbria i austera.

La seva obra va començar a rebre un reconeixement més ampli a partir de 2006, amb un recorregut que passa per: la Fundació Privada Joaquim Busquets de Sabadell, l'Exposició monogràfica que el 2011 li va dedicar l'Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya (clau de totes les altres activitats), el VI Festimatge de Calella d'aquest any 2011, l'Acadèmia de Belles

Arts de Sabadell, amb conferències i la projecció de la mencionada pel·lícula "Qui és Marlin" (1934), el Centre d'Études Catalanes (Institut Ramon Llull), i l'Université Paris-Sorbonne-Paris IV, amb l'Exposició (2012): "Barcelone Annés 60. La Photographie de Narcís Darder et Ricard Duran", l'Institut d'Estudis Ilerdencs – Sala Montsuar, que a l'any 2015 i, també juntament, amb el fotògraf Narcís Darder, va organitzar l'Exposició: "Darder-Duran. Barcelona Anys 60", pel Cercle Artístic de Sant Lluc i l'Associació Fotoconnexió (desembre 2017 - gener 2108), i finalment, aquest any 2018, per l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya (abril/maig), pel Museu d'Arquitectura i Urbanisme Josep Mas Dordal, d'Almacelles (maig/juny/juliol), i per aquesta exposició a la Fundació Bosch i Cardellach (maig/juny).

També a l'any 2017, algunes de les seves fotos les ha seleccionat l'Editorial Efadós i la Fundació Bosch i Cardellach, per publicar-les als fascicles de la seva recent obra: "L'Abans Sabadell. Recull gràfic 1864-1968".

Tot aquesta crec ja, considerable trajectòria, ha estat possible gràcies al suport, ajuda i col·laboració de l'Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya, i per tant, voldria que quedés explícit i palès el meu agraïment a aquesta important i prestigiosa entitat, per l'ànim que al començament vaig trobar en la persona del Sr. Miquel Galmes i Creus (q.e.p.d.), President i anterior Director, per incloure l'obra fotogràfica del meu pare dins de l'important projecte i línia de treball de recuperació històrica i artística de fotògrafs del nostre país que, tot i tenir reconeixements concrets en el seu moment, posteriorment la seva estreta, i crec que profitosa col·laboració, l'ha

continuat el seu actual director, el Sr. Eduard Bertran i Coppini, amb un inestimable i necessari suport i escalf per prosseguir aquest projecte.

Finalment i per cloure aquesta presentació, recentment he llegit unes paraules sobre l'importantíssim fotògraf francès, Henri Cartier-Bresson (1908-2004), del seu biògraf Pierre Assouline, que em semblen molt adients com a resum de tot l'itinerari estètic i artístic del meu pare:

"...no pertany a cap gènere, ha creat la seva pròpia manera d'entendre la fotografia, un mètode particular que consisteix a saber aguantar la respiració per apuntar alhora amb el cap, l'ull i el cor...Per donar sentit al món, cal sentir-se submergit en el que emmarquen a través de l'objectiu. Aquesta actitud requereix concentració, disciplina mental, sensibilitat i sentit de la geometria. Fer fotografies és retenir l'alè quan totes les facultats convergeixen davant la realitat fugitiva".

Aquesta exposició aplega, doncs, una part essencial de l'obra d'en Ricard Duran Bargalló amb còpies noves i tiratges de diferents èpoques, al costat d'una selecció de les seves primeres fotografies originals.

Ricard Duran i Pineda,
fill de Ricard Duran Bargalló.

La selecció de fotografies Ricard Duran que es presenten en aquesta exposició són un clar exemple de la creativitat, domini de la tècnica, potència visual i conceptual que en moltes ocasions pot arribar a tenir la fotografia pensada i realitzada per afeccionats. Fotògrafs com Ricard Duran no poden quedar en l'oblit dels historiadors de la fotografia catalana, i alhora són un clar exemple per les actuals i futures generacions de fotògrafs, que sense dedicació i passió no trobarem una obra que perduri en el temps.

Les imatges de Ricard Duran poden interpretar-se principalment des de dues vessants. Una primera documental i de testimoniatge de la Barcelona i els

seus voltants de finals del franquisme i en la qual podem reconèixer els carrers, les seves gents, és a dir el record d'una època passada.

I una segona en la qual veiem al Duran que juga amb la càmera, la composició, i totes les possibilitats expressives que li permet la tècnica fotogràfica com pot ser, entre unes altres, el focus selectiu. És un Duran amb una clara influència dels plantejaments de la Fotografia Directa americana iniciada per Stieglitz i Strand i sobretot de la Nova Objectivitat de l'Alemanya d'entreguerres i figures com Renger-Pätzsch. També existeix una tercera vessant influïda pels últims pictorialistes catalans, encara que és l'estil menys utilitzat per l'autor.

Independentment de la temàtica utilitzada, veiem un gust exquisit a treballar la llum, els enquadraments, la composició, el punt de vista i l'equilibri de masses. És un veritable mestre jugant amb totes les possibilitats que li permet la càmera per potenciar tota la seva creativitat i expressivitat. En totes les fotografies es nota perfectament que Duran les previsualitza, les imagina en el seu cervell, i és en aquell precís instant en què la llum, l'enquadrament, les masses i el recurs tècnic utilitzat estan perfectament conjuntats que prem el disparador.

En aquesta exposició vostès veuran fotografies que mostren una gran capacitat d'anàlisi visual de tota la realitat que l'envoltava i que li va permetre donar-li un segell molt personal a tota la seva obra.

Senyores i senyors per a Duran res passa a l'atzar.

Eduard Bertrán, Director de l'IEFC

Ricard Duran amb una càmera Leica i d'altres estris fotogràfics